

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 156 | december 2019 | pris 20 kr

Brexit

sida 8-10

www.nejtill.eu.se

KRITISKA EU-FAKTA

Nummer 156 december 2019

Kritiska EU-fakta ges ut av

Folkrörelsen Nej till EU

Ansvarig utgivare:

Eva-Britt Svensson

Redaktör: AnnaLisa Eneroth

Kerstin Nordqvist

Redaktionsutskott:

Beng-Åke Berg, AnnaLisa Eneroth,

Marie Ericsson, Per Hernmar,

Jan-Erik Gustavsson,

Kerstin Nordqvist

Redaktionens adress:

Kritiska EU-fakta c/o Eneroth,

Furutåvågen 36 A, 352 54 Växjö

Telefon: 073-026 0330

e-post: ansa.eneroth@swipnet.se

Omslagsbild: Gerd Altmann

Adressändring och prenumeration:

Kritiska EU-fakta

Viktoriahuset, Linnégatan 21, 4 tr,

413 04 Göteborg

Telefon: 031-701 01 77

Nästa nummer utkommer

i mars 2020

Manusstopp 15 februari

Tryck: DanagårdLiTHO AB

Göteborg 2019

Rikskansli och materialkontor:

Folkrörelsen Nej till EU

Viktoriahuset, Linnégatan 21, 4 tr,

413 04 Göteborg

Telefon: 031-701 01 77

e-post: kansli@nejtill.eu

Bli medlem:

Prenumeration:

4 nummer 100 kr

Medlemskap inkl. pren. 300 kr

[arbetslösa, långtidssjukskrivna,

pensionärer och studerande 150 kr

familjer 400 kr]

Plusgiro 433 02 07- 4

LEDARE

EU:s långtidsbudget - miljarder för ett federalt statsbygge

EU-kommissionen vill öka EU:s budget under perioden 2021–2027 med cirka 18 procent från 1087 till 1279 miljarder euro – trots Brexit. Att EU blir mindre när Storbritannien lämnar EU bekymrar inte kommissionen som istället vill öka takten i det federala statsbygget. Detta ska betalas av nettobetalande länder, minskat jordbruksstöd, tullar, samt EU-skatt på plast och finansiella tjänster. Pengarna ska gå till forskning, utveckling, försvar och gränskontroll. Europas landsbygd och småbönder får med detta vidkännas kraftiga nedskärningar.

Sveriges EU-avgift kommer att ökas med 29 procent, för att i slutet av perioden ha ökat med 62 procent (med avseende på 2016). Den ökande avgiften är ett bidrag till den överstatliga strukturen i Bryssel och EU:s utveckling mot en federal statsbildning. Den verkliga kostnaden för Sveriges EU-medlemskap är i verkligheten betydligt större. Det finns många indirekta kostnader, till exempel utgör det säkerhetspolitiska samarbetet som hitintills kanaliseras genom Nato-samarbete ökade försvarskostnader på uppemot 40 miljarder per år (från 40 till 80 miljarder). Delar av denna upprustning kan i slutändan komma att stå under kommando av EU:s nya militära samarbetsunion, PESCO. Om man tar med nedskärningar och outsourcing inom offentlig sektor som ett led i EU:s önskan om en ökad privat andel av ekonomin blir kostnaderna för EU-medlemskapet ännu högre.

Att dessa kostnadsökningar kommer under en period av nedåtgående konjunkturer gör att de kommande nationella nedskärningarna inom områden som ska betala ökade kostnader för EU-samarbetet får betalas av samhällets löntagare och fattiga. Det riskerar att öka spänningarna inom medlemsländerna samt mellan de rikare EU-medlemmarna och länder i EU:s periferi.

Att bygga en EU-stat är inte gratis och det är uppenbart vilka som ska betala för kalaset!

Nej till större EU-budget

Nej till ökad svensk EU-avgift

Fakta:

Sveriges avgift 2016:	34 miljarder
Beräknas 2020 till :	44 miljarder (en ökning med 29 procent)
EU:s budget 2027:	55 miljarder (Sveriges avgift till EU:s budget en ökning med 62 procent)

Sveriges bidrag från EU 2015 14 miljarder

[folkrörelsen nej till eu]

Det är dags för Svexit – låt oss rösta igen!

DEN 13 NOVEMBER var det precis 25 år sedan svenska folket röstade om huruvida vi skulle ansluta oss till EU eller inte. 52,3 procent röstade ja, 46,8 procent nej. Vi gick med den första januari 1995. Dagen före midsommaraften 2016 röstade det brittiska folket med en liknande marginal för att lämna EU.

FÖR TRETTIO ÅR SEDAN var Sverige ett av världens mest välmående länder; jämlikt och en förebild för många. Grunden för vår framgångsrika utveckling var folkstyret. För demokrati och därmed också makt måste alltid förvaltas lokalt, i vardagen, hos medborgare och förtroendevalda.

Men med 25 års EU-medlemskap har makt flyttas uppåt och bort, från folkvalda till tjänstemän, bankdirektörer och näringslivets lobbyister. EU. Nu är Sverige ett av EU:s mest ojämlika länder.

EU HAR CENTRALISERAT MAKTEN. I Sverige går det ungefär 15 000 väljare/riksdagsledamot, i EU ungefär 400 000. Förr hade Sverige dessutom ett utvecklat kommunalt och landstingskommunalt självstyre, i dag styrs över hälften av dessa beslut från Bryssel.

EU har dragit undan makt från den demokratiska arenan. I Sverige kunde vilken riksdagsledamot som helst föreslå nya lagar som riksdagen sedan tog ställning till. I EU har tjänstemännen i kommissionen ensamrätt på att föreslå nya lagar.

EU HAR GJORT demokratiska val mer eller mindre verkningslösa. EU:s överordnade grundlag (Lissabonfördraget) fastslår vilken politik som skall föras. Vi får välja mellan vänster-, center- och högerpartier, men den enda politik som får föras är nyliberal ekonomisk politik, inskriven i grundlagen. Detta gör EU till en fundamentalistisk statsbildning.

EU HAR GRADVIS tagit över styrningen av samhällsekonomi från de folkvalda i riksdagen. I EU styrs penningpolitiken av tjänstemän, de förment opolitiska bankdirektörerna i ECB. Dessa är formellt förbjudna att lyssna på folkvalda. Genom den så kallade europeiska terminen överprövas medlemsstaternas statsbudgetar av EU:s tjänstemän i Bryssel. Därmed har skatter och prioriteringar i budgeten gjorts beroende av EU-byråkrater.

INFÖR FOLKOMRÖSTNINGEN 1994 uttryckte företrädare för näringslivet att ett EU-medlemskap skulle bli ett stälbad för det offentliga. Så har det blivit. I stort sett all offentlig service har privatiserats och lagts ut på privata entreprenörer. Men den EU-drivna privatiseringspolitiken ifrågasätts nu av allt fler medborgare. Nu senast kan Apotekstjänst inte leverera sjukvårdsmaterial till sjukhusen. Läkemedelsverket har ingen kontroll över de privata företagens medicinleveranser, och regeringen enligt Januariöverenskommelsen privatiserar i stora delar Arbetsförmedlingen.

Bild: Robert Nyberg

UNIONEN ÄR KONSTRUERAD uppifrån och saknar den förankring och legitimitet hos svenska folket, som borde finnas. Därför förs ingen politisk debatt om EU i Sverige, vilket en statlig SOU-utredning konstaterade strax för folkomröstningen om Brexit. Som ett allvarligt exempel håller EU sedan Ukrainakrisen 2014 på att militariseras i snabbt takt med bland annat den Europeiska försvarsfonden och PESCO. Den nya kommissionsordföranden Ursula van der Leyen vill ha en EU-armé redan till 2020. Detta talas det tyst om.

EU ÄR EN DEL av ett förstörande system. EU är statsrättsligt och funktionellt anpassat till den marknadsliberala tillväxtmodellen. Denna är oförenlig med ett ändligt klot och kraven på ett rättvist miljöutrymme.

Det är höst i EU. Allt har blivit värre än vad EU-eliten sa för 25 år sedan. Inlåsta i EU undermineras vårt folkstyre. Det är dags för en ny folkomröstning om EU-medlemskapet.

kritiska eu-fakta | nr156 | december | 2019 3

Kallelse till

**Folkrörelsen
Nej till EU:s**

**20:e kongress
18 - 19 april 2020**

Solidaritetshuset i Stockholm

Motioner styrelsen tillhanda senast 7 februari

Offentlig-privat samverkan är ett svek mot skattebetalarna!

OPS-upphandlingar är rena lurendrejeriet och ett svek mot skattebetalarna. Det menade Rainer Andersson, ordförande i SEKO:s pendelklubb, när han pratade på FNEU Storstockholms medlemsmöte den 15 oktober. Ett 15-tal personer hade samlats i lokalen på Tegelviksgatan 40 på Söder för att lyssna på Rainers synpunkter och erfarenheter av upphandlingsarbetet inom den offentliga sektorn.

Minna Pyykölä FNEU Storstockholm och Rainer Andersson ordförande i SEKO:s pendelklubb

Foto: Marie Ericsson

RAINER HAR JOBBAT som tågvärd på pendeln i 25 år, de senaste tre åren som anställd på Mass Transit Railway (MTR), och har varit med om flera upphandlingar.

—Egentligen skulle den upphandlingen vunnits av SJ, menar Rainer.

SL (Storstockholms Lokaltrafik) ändrade dock, helt lagligt, på den framförhandlade uppgörelsen och upphandlingen vanns av kinaägda MTR. Rainer har en teori om varför. Svaret heter OPS.

VAD ÄR DÅ OPS? OPS står för Offentlig-Privat Samverkan och begreppet går tillbaka till England under 80-talet. Britterna behövde bygga 100 nya sjukhus samtidigt och de måste hålla sig till EU:s budgetregler som stadgar tre procent tillåtet budgetunderskott och en stadsskuld på max 60 procent av Bruttonationalprodukten (BNP). "Låter man byggtreprenören ta lånet så blir siffrorna helt enkelt snyggare", menar Rainer. Samtidigt äter höga hyror och avgifter från den privata driftherren, där ett lampbyte kan kosta femsiffriga belopp, snabbt upp möjligheterna att till exempel ge en bra vård, vilket flera exempel från Storbritannien visar.

I SVERIGE HAR VI hittills bara två OPS-projekt, enligt Rainer. Det ena är det skandaldyra Karolinska sjukhuset som byggts i samarbete med den svenska byggkoncernen Skanska och brittiska investmentbolaget Innisfree (och Karolinska sjukhuset har just meddelat att man skär ner kraftigt på läkare och vårdpersonal), det andra är Arlanda Express-pendeln ut till flygfältet, där Arlanda Express äger perrongen vid Arlandaspåret och kan tillgodogöra sig alla avgifter för de tåg som passerar där. På grund av kontroverserna runt Karolinska sjukhuset, som blev mer än dubbelt så dyrt som beräknat, har inga fler OPS-projekt dragits igång i Sverige.

Men Rainer ser politikernas tankar bakom upphandlingen med MTR då det just nu dras upp planer för stora och dyra

statliga infrastrukturprojekt i Sverige. Dels är det tunnelbanan i Stockholm som ska byggas ut med bland annat en ny linje till Nacka, dels är det diskussionerna om höghastighetståg mellan Sveriges storstäder där helt nya stambanor skulle behöva byggas. Kostnaden skulle bli väldigt hög, och frågan är om man kan klara detta utan privat kapital.

TILLÄGGAS KAN ATT EU pushar på, för fler OPS-upphandlingar. Organisationen European PPP Expertise Centre (EPEC) inom Europeiska investeringsbanken (EIB) har skapats för att uppmuntra medlemsstater, kandidatstater och andra att starta fler PPP-projekt (public-private partnership, på svenska "Offentlig-privat samverkan", OPS) inom infrastruktur och andra tjänsteområden.

Samtidigt tycker en växande svensk opinion att det är orimligt att skattepengarna går till dyra lamp- och dörrbyten och socialdemokraterna i landstinget säger nej till nya OPS-upphandlingar inom vården.

Marie Ericsson

Studiecirkel om EU

FNEU Göteborg

Fyra studieträffar:

1. EU:s framväxt prel. 6 febr
2. EU:s maktordning prel. 20 febr
3. EU, Nato och världen prel. 5 mars
4. EU:s framtid, Brexit, Svexit prel. 19 mars

Preliminär start torsd. den 6 febr. 2020 kl 18.30-20.30

Lokal meddelas senare

Anmälan: kansliet@nejtillieu.se

Sjukvården lyder under EU:s upphandlingsregler

SJUKVÅRDEN ÄR FÖR befolkningen den absolut viktigaste frågan. Under flera veckor i oktober har fem regioner inte fått någon leverans av sjukvårdsmaterial. Hundratals operationer har fått ställas in i Uppsala, Örebro, Västmanland, Dalarna och Sörmland. Till och med Svenska Dagbladet (SvD) talar om en marknadens haveri.

BAKGRUNDEN ÄR ATT sjukvårdsmaterial enligt upphandlingslagen, som är en blåkopia beslutad av riksdagen av EU:s upphandlingsdirektiv, måste följas. Ordförande i den så kallade Varuförsörjningsnämnden och ansvarig politiker Behcet Barsom (Kd) säger till SvD: "Vi måste förhålla oss till Lagen om offentlig upphandling, och det är inte bara för oss att förlänga ett avtal hur som helst. Utifrån helhet vann Apotekstjänst upphandlingen... Jag var inte med i arbetet med upphandlingen, men utgår att man förhöll sig till den lagstiftning som finns och att man inte hade något annat val".

Nej, man hade inte något annat val än att följa EU:s upp-

handlingsregler, och Apotekstjänst vann upphandlingen genom att ligga 14 miljoner kronor under konkurrenterna. Apotekstjänst är ett rufflarbolag som började som videouthyrare, driver ett eget kafferosteri och som avslöjats ha spridit narkotikaklassade läkemedel utan kontroll. Inga kvalitetskontroller här från upphandlarna.

Och den ansvarige socialministern Lena Hallengren tvär sina händer och skyller på att hon ansvarar endast för sjukvårdsfrågor på en övergripande nivå. Upphandlingar är inte hennes sak. Så efter att riksdagspolitikerna har röstat igenom EU:s upphandlingsregler i Lagen om offentlig upphandling som gäller för all offentlig service, så är konkurrensutsatt upphandling inte längre en fråga för den nationella nivån. Politikerna räds att tala om att regelverket, som påbjuder ohejdad privatisering, härstammar från EU. Det kan orsaka obehagliga protester från en allt större del av befolkningen.

Jan-Erik Gustafsson

Upphandling på EU:s villkor

UNDER HÖSTEN HAR skandalen med upphandling av medicinleveranser till sjukhus i flera regioner briserat. Skickliga upphandlare har lyckats sluta avtal om medicinleveranser till förmånligt pris. Problemen visar sig dock att parametern 'bra pris' blir en mycket dyr historia. Vad mycket få känner till och vad som inte diskuteras i media är att detta med offentlig upphandling sker enligt regler i ett EU-direktiv.

Det är dock inte första gången som upphandling enligt EU-direktivet leder till skandaler. Flera upphandlingar har tidigare skett genom att anlita företag utan kollektivavtal, till exempel inom städ där företag med underbetald personal och bristande redovisning och skatteinbetalningar.

I SAMBAND MED privatisering av upphandling av Systembolagets vin förekom omfattande mutor av butiksföreståndare för att ge en förmånlig placering av den egna produkten i butiker

Upphandling av bygg och underhåll hos kommunala bostadsföretag i Göteborg visade i granskning att detta skett genom omfattande mutor från entreprenörer.

Tvist och överklagande i samband med upphandling av HPV-vaccin mot Livmoderhalscancer 2008 ledde till att inledning av vaccinationsprogram fördröjdes till 2011.

Inom järnvägarna har det visat sig att upphandlingssystemet har ett inbyggt systemfel – entreprenören gör sitt jobb – men inget mer. Finns där någon ytterligare brist så ingår det inte i det upphandlade uppdraget. Vid byte av leverantör agerar ofta förloraren och överklagar upphandlingen vilket fördröjer arbetets utförande.

Den senaste skandalen med upphandling av läkemedelsleverantör är inget undantag utan exempel på vart tillämpningen av EU:s upphandlingsbestämmelser leder.

Det är dags att tala klarspråk:

EU:s upphandlingsdirektiv leder till försämrad offentlig service, dyrare tjänster och i många fall till korruption och kaos.

Nej till EU:s upphandlingsdirektiv! – Ja till nationella bestämmelser för sund upphandling!

Per Hernmar

Bostadskrisen - EU är elefanten i rummet

DEN EU-ANPASSADE NYLIBERALA bostadspolitiken började lanseras i början av 1990-talet, när begreppen affärsmässighet och marknadsmässigt kom att introduceras på bostadsmarknaden. De allmännyttiga och privata bostadsbolagen fick likartade förutsättningar för finansiering, och allmännyttan fick inte längre några statliga förmåner och ekonomiska förmåner från kommunen.

Därmed började de socialt ansvarstagande allmännyttiga kommunala bolagen, som skulle drivas utan vinstsyfte att urholkas. Lagen om allmännyttiga bostadsbolag (2010:879) är nu så utformad att den inte strider mot EU:s konkurrens- och statsstödsregler. Allmännyttan skall agera affärsmässigt, göra vinst och se till att konkurrensen mellan privata bolag och allmännytta inte snedvrids. Och i den reviderade kommunallagen från 2017 har principen om självkostnad tagits bort. I det så kallade januariavtalet vill regeringen med stöd av centerpartiet (C) och liberalerna (L) införa marknadshyror i nyproduktionen, vilket öppnar upp för marknadshyror i hela bostadsbeståndet.

VI HAR NU snart fått en fullskalig kapitalistisk bostadsmarknad, där allmännyttan ombildas till bostadsrätter eller säljs ut till privata bolag eller riskkapitalister. Vem hade trott att välfärdsårens allmännytta skulle säljas ut av dagens kommunalpolitiker till Wall Streetbaserade riskkapitalisten Blackstone/Hembla, tyska fastighetsbolaget Vonovia, och Victoria Park vars styrelseordförande är VD för Vonovia SE för att tillåta lyxrenoveringar och social utslagning av hyresgäster?

Bakom allt detta finns EU-politiken som det talas tyst om både till höger och vänster. Även om bostadspolitiken fortfarande för medlemsstaterna är egen kompetens är EU ändå elefanten i rummet som har lett till den alltmer tilltagande bostadskrisen i Sverige och andra EU-länder. EU garanterar den fria rörligheten av kapital över gränserna (art. 26 & 63 FEUF*) och andra fördelaktiga villkor för konkurrensen (art. 107 FEUF*) medan en socialt ansvarstagande bostadspolitik på det hela taget är en dekoration. EU-rätten tillåter inte ett socialt Europa, som så många fackliga aktivister och politiker har illusioner om.

I LISSABONFÖRDRAGET EXISTERAR inte ens begreppet offentlig sektor. Istället talas om allmänna tjänster, vars viktigaste uttryck är "tjänster av allmänt ekonomiskt intresse", som innebär att i stort sett allt inom offentlig sektor på sikt skall konkurrensutsättas eller upphandlas om det inte redan har gjorts. Detta gäller även för bostadssektorn. EU använder sig också av begreppet "sociala tjänster av allmänt intresse, vilket "är sådant som hänför sig till behovet av utsatta grupper... till exempel socialförsäkringsscheman, sysselsättningstjänster och sociala bostäder". EU försäkrar att dessa tjänster "kan utföras antingen av staten eller den privata sektorn", men får aldrig vara i strid med EU:s statsstödsregler.

Enligt EU skall begreppet sociala bostäder vara något ovanligt, som skall tillämpas på en definierad målgrupp till exempel "utsatt grupp" eller en "eftersatt medborgare". Det är uppenbart att begreppet kommit till för att skyla över de värsta avarterna av den nyliberala bostadspolitiken.

EU blandar sig också i medlemsstaternas bostadspolitik och begränsar rätten till bostad genom sin övergripande politik. Stabilitets- och tillväxtpakten och finanspakten kräver att medlemsstaternas finans- och skattepolitik leder till att underskott i de offentliga finanserna skall var mindre än tre procent och skulden mindre än 60 procent av Bruttonationalprodukten (BNP). Denna åtstramningspolitik blockerar för nationella och lokala församlingar att investera i sociala projekt inklusive satsning på allmännyttiga bostäder. Svenska riksdagspartier är till och med överens om ett överskott i statsfinanserna på + 0,5 procent av BNP.

OM MAN INTE följer åtstramningspolitiken kan man råka illa ut. Irland, Portugal, Spanien, Grekland och kandidatlandet Serbien tvingades att genomföra åtstramningsåtgärder och "statliga reformer" efter den senaste skuldkrisen. Detta innebar liberalisering av hyresmarknader, borttagande av hyreskontroll, försämrat vräkningsskydd, och sämre hyreskontrakt. Därutöver liberaliseras stadsplanering och byggnadslagar för att tillåta allt mer vinster. Exploateringskontor i Sverige har i allt högre grad tagit över planering av bostadsbyggandet från stadsbyggnadskontor, och ger i allt större utsträckning markanvisningar till privata exploatörer att svara för både planering och byggande.

Dessutom publicerade EU-kommissionen en vitbok 2007 som argumenterar för en europeisk integrerad marknad för bostads-/intekningslån. Genom en kapitalmarknadsunion föreslås till och med att dessa bostadslån skall kunna köpas och säljas på en andrahandsmarknad, som om den globala krisen 2008 aldrig inträffat. Lagar i en del EU-länder tillåter redan att bostadslån skall kunna säljas till dessa gamkapitalister i spekulationssyfte.

Skattepengar används i allt större utsträckning för att indirekt stödja privat bostadsbyggande medan investering i allmännyttan och sociala bostäder har satts på undantag. Med regeringens januariavtal är avsikten att införa fri hyressättning i nyproduktionen. Allt detta går under namnet att effektivisera bostadsmarknaden.

FÖR EU ÄR ALLMÄNNYTTA och sociala bostäder en omodern bostadspolitik, medan globala investerare, riskkapitalister och gamfonder representerar framtiden. Ingen politiker skulle ha accepterat detta under välfärdsåren. Denna politik kan inte stå oemotsagd och det är hoppningivande att hyresgäströrelsen med 540 000 medlemmar i kampanjen "Säg nej till regeringens hyreschock" nu massivt protesterar mot den alltmer groteska EU-anpassade bostadspolitiken.

Jan-Erik Gustafsson

* Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (Romfördraget)

EU göder djurindustrin

Under de senaste decennierna har traditionellt uppfödda djur inom lantbruket ersatts av storskalig djurhållning i regelrätta djurfabriker. Produktiviteten har ökat drastiskt, men varje gång dessa industrier granskas uppenbaras förfärande förhållande.

EN NORMALSTOR SVENSK kycklingfabrik föder upp 100 000 kycklingar per år – totalt slaktas knappt 100 miljoner kycklingar i Sverige. Kycklingarna föds upp i burar med 25 kycklingar per kvadratmeter och är slaktfärdiga efter 35 dagar.

Därefter monterar de levande på ett löpande band som sänks ner i ett elektriskt vattenbad. Värphöns värper cirka 300 ägg per år. Mjölkkor är en framavlade ras som ger cirka 5 000 liter mjölk per år med hjälp av kraftfoder från sojabönor odlade i bland annat före detta regnskogsområden i Brasilien. Kon håller max i fem år. Nyfödda kalvar tas ifrån sina mödrar. De föds upp 2.5 miljoner grisar, oftast på en kvadratmeter per gris. Där lever de instängda i stora stallar utan någon naturlig sysselsättning. Grisar och nötdjur tvingas ofta till långa djurtransporter utan mat och reglerad värme tillsammans med djur de inte känner. Slakten är oftast extremt stressande för dessa djur.

Många djurrättsorganisationer arbetar hårt för att påverka EU:s regelverk, men möjligheten till framgång är starkt begränsade då livsmedelsindustrins storföretagsmöjligheter till påverkan är så mycket större.

FRAMVÄXTEN AV DAGENS djurfabriker och livsmedelsindustri har ett flertal bakgrunder. Behoven av att säkra tillgången på mat efter andra världskriget gjorde att rationalitet och hög produktivitet främjades. Detta lämpade sig väl för stordrift. I det perspektivet hade ett djuretiskt förhållningssätt minimal betydelse. Detta är också förutsättningar för uppkomsten av den moderna kommersiella djurindustrin, ofta i symbios med storskalig förädlingsindustri, som idag utvecklats till stora multinationella företagskonglomerat.

För den enskilde bonden innebär det att fungera som underleverantör till livsmedelsindustrin. Marginalerna är små och lönsamheten i den primära produktionskedjan är låg – vilket ökar behovet av att expandera volymerna för att kompensera de låga styckepriserna.

Kritik

Djurindustrins uppfödningförhållanden ger samtidigt en mängd biverkningar som påverkar kvaliteten negativt och ibland mycket negativt. Stress och sysslolöshet, för-

hinder för ett naturligt beteende leder ofta till hög mottaglighet för infektioner och beteendestörningar. Detta löser man oftast med att blanda antibiotika i foder, något som sedan finns kvar när den lagade maten serveras. De framavlade snabbväxande djursorter som används inom djurindustrin är ofta desamma över stora delar av den industrialiserade världen vilket utgör en potentiell fara vid större sjukdomsutbrott. Detta har redan hänt inom grisindustrin som drabbades av afrikansk grisfeber. Stora besättningar i Kina, med totalt flera miljoner grisar, har där slaktats.

Onaturligt jordbruk

Det rationella jordbruket med hög produktivitet och storskalighet har resulterat i en förvandling av jordbruket, från att tidigare ha fungerat som del i ett levande förhållande mellan kultur och natur. Merparten av jordbruken hade kor för mjölkproduktion och odlade eget foder. Gårdarna hade ofta skog som bidrog till gårdens försörjning under vintern. Med dagens jordbrukspolitik har skogen skiljts från gården. I det storskaliga jordbruket måste bonden ofta välja mellan djur eller spannmål. Det leder till att gårdarnas storlekar växer samtidigt som mångfalden i både jordbruk och kulturmiljö minskar drastiskt. Ofta i så stor utsträckning att det hotar avkastningen – till exempel genom

minskningen av pollinatörer.

EU utgör en trygg bastion för de multinationella livsmedelskoncernernas intressen. Livsmedelsindustrin och jordbruket strömlinjeformas för att passa dess intressen. Trots vältalig retorik från politiker sker förändringarna med mycket små steg och då efter stort motstånd. Handelsavtalet med Brasilien och Argentina (Mercosur) kommer ytterligare att sätta press på europeiskt och svenskt jordbruk. Lantbrukare med kycklinguppfödning med 100 000 kycklingar per år lär få det svårt. Pressen på landsbygden kommer att öka och endast några få större produktionsanläggningar kommer att kunna överleva. Det svenska kulturlandskapet blir ett minne blott.

Per Hernmar

Foto: W.carter
Ensilage strängar i ett fält i Brastad, Lysekil kommun, Sverige.
Två traktorer samlar ensilage och transporterar den till gården på andra sidan vägen.

Storbritannien har alltid varit en främmande och ovillig fågel i EU-buren. Landet kom med i EG (Europeiska Gemenskapen, nuvarande EU) genom bedrägeri och rena lögner. Dåvarande premiärminister Edvard Heath ljög om vad EG var och avsåg att bli. Hela dess överstatliga dimension – ”an ever closer Union” (det vill säga en allt hårdare sammanknuten union) – doldes och förnekades, trots att regeringen var väl införstådd med detta (i oktober 1971). Enligt en rapport som hemlighetsstämplades under nära 50 år, rekommenderades att medborgarna skulle hållas i okunskap om vad EEC- (nuvarande EU-) medlemskap innebar. Den förutsåg också att det skulle ta 30 år för väljarna att inse vad som var på gång, ”vid vilken tid det skulle vara för sent”

Maastrichtfördraget, 1992, som innebar viktiga nya steg mot överstatlighet, godkändes av underhuset först efter hårda påtryckningar och en kabinetsfråga i underhuset. Också då förnekades den framväxande överstatligheten.

Men motståndet har hela tiden funnits och i takt med EU:s allt större överstatlighet, har det vuxit, främst bland Tories. Det fanns ett starkt motstånd också bland Labour under de första decennierna, men det har försvagats och i dag är Labour förlorat till maktens locktoner.

SKÄLEN MOT ÄR tvärt emot vad Brexitmotståndarna säger är inte främlingsfientlighet eller rasism ett viktigt skäl för Brexit; inte heller okunnighet

I stället är det mer fundamentala och orubbliga skäl som dominerar

Demokrati

Brexit-anhängarna vill ha ett valt och ansvarigt parlament som stiftar landets lagar, inte – med den tidigare franske presidenten de Gaulles ord – ”en oavsättlig byråkrati”.

Nationell Identitet

En bevarad nationell kultur, ett bevarat nationellt minne och en egen nationell identitet, inte den globaliserade rotlösheten.

Levande lokala gemenskaper, rotfasthet

Brexit är starkt i medelstora samhällen, där synen på livets mening betonar den sociala gemenskapen, rotfasthet; ”Vi tillsammans; här”. (Brexitmotståndarna är snarare storstad och för en världsomfattande makt. ”Jag/min karriär i världen”)

Öppen mot den stora världen

Detta globala synsätt är måhända naturligt, utifrån Storbritanniens historia, och berör kanske främst samväldet med sina 2.4 miljarder och det transatlantiska bandet, men inkluderar tydligt hela världen. För Brexit tar denna globala öppenhet sin avstamp i nationell identitet och självbestämmande: ”alla folks frihet, hela världens fred”.

Handel med alla olika handelsregioner

Och det på villkor som tillvaratar brittiska intressen, inte främst tysk bilindustri eller franskt jordbruk. Handeln med världen utanför EU har vuxit mångdubbelt snabbare än handeln med EU.

ETT EU-UTTRÄDE INNEBÄR konkret att:

- Storbritannien lämnar EU och återuppstår som fri och suverän nationalstat.
- Det brittiska parlamentet återtar lagstiftningsmakten.
- Brittiska domstolar återfår den dömande makten (från EU-domstolen).

Man lämnar EU:s tullunion och den inre marknaden och åter-

tar rätten att själv sluta handelsavtal.

- Man återtar kontrollen över sin yttre gräns.
- Man behåller kontrollen över den brittiska krigsmakten och fortsätter att (med nationellt veto) samarbeta inom NATO. (EU har kommit långt i planerna på en EU-krigsmakt).
- Man återtar kontrollen över skatter och budget.

Värt att notera är att detta är alla de normala kriterierna för en fri stat, Det gäller formellt för över 160 länder på Jorden. Det gällde för Sverige från 1000-talet till januari 1995.

OMRÖSTNINGEN – OCH DÄREFTER:

Nigel Farage – livslång EU-motståndare – som bildade partiet UKIP med EU-utträde och återtagen nationell suveränitet på programmet blev därigenom en kraftig konkurrent till Tories.

Den konservative partiledaren David Cameron lovade i det läget två saker:

- att förhandla fram ett nytt och bättre avtal för Storbritannien med EU.
- att det brittiska folket i en beslutande folkomröstning skulle få ta ställning till EU - medlemskapet.

Därigenom vann Cameron parlamentsvalet 2015. Men i förhandlingarna med EU fick Cameron i praktiken ingenting, däremot utlöste han den folkomröstning han lovat 2016.

Regeringen Cameron fastställde alternativen i omröstningen. Stanna eller lämna EU.

Inför folkomröstningen 2015 lät regeringen Cameron skattebetalarna stå för kostnaden för en propagandabroschyr för att stanna i EU till alla hushåll. I denna underströks att valet var ett val som inte skulle återkomma inom en generation; avgörande och slutgiltigt: parlamentet skulle inte ändra beslutet eller ordna någon ny omröstning: ”det är ert beslut”.

Och detta bekräftades av övriga partier i parlamentet: 544 parlamentariker röstade för folkomröstningen, 53 emot. Och 568 av 650 lovade att följa omröstningsresultatet.

I Lissabonfördragets paragraf 50, EU:s grundlag, regleras hur lämnandet skall gå till:

Under två år förhandlar parterna fram ett avtal som bestämmer hur utträdet skall ske, och formerna för det framtida umgänget.

Om parterna inte kan enas, har varje stat enligt paragraf 50 rätt att utträda. Detta sker automatiskt efter två år.

Efter en bred valprocedur där alla partimedlemmar kunde rösta, utsågs Boris Johnson till ny partiledare i Tories – och därmed också till premiärminister. Detta skedde med rekordmajoritet.

LÄGET ÄR NU (2019-11-20) flytande och mycket händer snabbt:

- Utträdesparagrafen är antagen av parlamentet och gäller.
- Utträdesdatum har senarelagts. Aktuellt datum är 31/1–2020
- Boris Johnson har trappat upp förberedelserna för att kunna lämna smidigt utan avtal. Det har varit en förhandlingspåtryckning.
- Regeringen godkände parlamentets utträdesavtal, inklusive datum, som därigenom blivit giltig lag.
- Johnson hemförlovande parlamentet och det väckte bitter kritik hos Brexit-motståndarna som talade om kupp.
- Brexit-motståndarna gick då till domstol för att få hemförlovningen upphävd. Det är allvarligt, då domstolar bör användas så lite som möjligt för politiska syften.
- Motsvarigheten till hovrätten för England, respektive Skottland dömde olika, men Storbritanniens högsta domstol fann hemförlovningen utan stöd i lag i ett omstritt utslag.
- Vad Johnson egentligen siktat på har varit oklart. Johnson har medvetet använt strategin att hålla alla i osäkerhet om vad det yttersta målet är: ett rent utträde eller ett uppkok på det gamla utträdesavtalet, minus den så kallade backstoppen*.
- En andra fråga är om Brexit-motståndarnas intriger lyckas eller inte. De vill svika folkets beslut men är rädda för folkets dom. De har försökt bakbinda regeringen och tvinga den att svika sitt viktigaste löfte: att lämna EU den 31/10. De har försökt både misskreditera Johnson och komma undan det egna ansvaret.
- Johnson begärde därför att frågan skulle hänskjutas till folket i ett allmänt val, för att bryta upp handlingsförklaringen. Trots att Labour i stort sett dagligen krävt ett nyval, röstade de nu emot två gånger.
- Samtidigt lyckades Johnson fick till stånd nya förhandlingar med EU. Han lyckades få väsentliga förbättringar i Theresa Mays utträdesavtal. Detta nya avtal godkändes av EU:s stats- och regeringschefer. I Storbritannien godkändes det i princip av parlamentet. Däremot krävde parlamentet mer tid för detaljbehandling – tillägg och ändringar.
- Därmed sprack tidsplanen och i överensstämmelse med den så kallade Bennlagen – av Johnson döpt till “kapitulationslagen” – tvingade parlamentet fram en ny förlängning av utträdestiden.
- Johnson kom tillbaka till parlamentet med ett nytt förslag om allmänt val. Både det skotska nationalistpartiet och liberaldemokraterna ville – av egna skäl – också ha ett nyval. Labour ville egentligen inte då man räknade med att förlora – men kunde för skams skull inte vägra öppet. Lösningen blev att säga ja men begära ett tillägg till vallagen att rösträttsåldern skulle sänkas till 16 år. Detta är en form av åldersförändring av valkretsarna, och tanken var att regeringen då skulle dra tillbaka förslaget. Emellertid sitter inte den partiske talmannen Bercov, utan en vice, och denna konstaterade att tillägget inte var en naturlig del av regeringsförslaget, och tog inte upp det till omröstning.

kritiska eu-fakta | nr156 | december | 2019 9

Om detta sker kommer handelsvillkoren att styras av WTO-regler. Detta betonades också oavbrutet av Brexit-anhängarna. WTO-regler styr lejonparten av all världshandel, inklusive Storbritanniens. Dessa regler träder automatiskt i kraft om Storbritannien lämnar EU utan avtal. Och för att minimera/eliminera övergångsfriktioner kan parterna komma överens om ett ”status quo” avtal enligt paragraf 24 IV.

I debatten hotade Brexit-motståndarna med katastrofer om folket röstade fel: ekonomin skulle krascha, Bruttonationalprodukten (BNP) falla, arbetslösheten explodera, liksom den offentliga upplåningen. Detta beskrevs som de omedelbara effekterna. Det blev precis tvärtom: ekonomin har vuxit, och bättre än exempelvis Tysklands eller Frankrikes. Sysselsättningen är den högsta på 50 år och upplåningen har varit låg.

Och detta var inte första gången:

- De hade fel om ERM (EU:s växelkursmekanism/föregångaren till Euron) – Storbritannien gick med 1990 och låste sin valuta till Euron och drabbades precis som Sverige av enorma valutaspekulationer 1992.
- De hade fel om EURON – Storbritannien gick inte med och det var dess (liksom Sveriges) smala lycka.
- Nu skrämmer man med regn och svavel igen: Det kallas 'project fear' (version 4.0)

Så varför tro på denna skrämselfpropaganda fjärde gången?

Det viktigaste skälet till att Brexit-motståndarna använder skräckpropaganda – är att de inte har några övertygande skäl för EU. Detta är den bistra sanningen: Vem kan vara för ett odemokratiskt internationellt imperiebygge med militär upprustning på programmet?

Brexit-sidan vann folkomröstningen 2016. 17,4 miljoner röstade för Brexit - fler än för någon brittisk statsminister/något parti. 52 - 48%. Cameron avgick därefter.

Efter intriger utsågs Brexit-motståndaren Theresa May till ny premiärminister för att leda utträdesförhandlingarna. Hon trodde på så nära relationer som möjligt med EU i framtiden. Hon trodde också att EU-förhandlarna var vänner och inte stenhårda motståndare. Dessutom underminerade finansminister Philip Hammond (hård Brexit-motståndare) systematiskt den brittiska positionen.

Resultatet blev ett fördragsförslag som var så dåligt att till och med parlamentets Brexit-motståndare förkastade det med rekordmajoritet. Men envist lade Theresa May fram samma avtal tre gånger. Efter att det fällt tre gånger avgick May.

Därmed utlystes val till underhuset till den 12 december, och det mest inkompetenta, dysfunktionella och odemokratiska parlamentet på över hundra år upplöstes.

- Johnssons regering har avstått från att utse en ny EU-kommissionär, vilket motiveras med att viktiga, internationella utnämningar enligt brittisk lag inte får göras inför ett allmänt val. EU-kommissionen hävdar att EU-lag trumfar nationell lagstiftning, kräver att Storbritannien utser en ny kommissionär, och hotar med EU-domstolen och höga böter. En sådan fyrkantighet skulle gynna Brexit-anhängarna, då EU-nivåns överstatlighet då blir ännu tydligare.
- Och en nyckelaktör är Brexitpartiet. Man vann EU-valet, krossade Tories och blev största parti i EU-parlamentet vilket bidrog till valet av Boris Johnson
- Brexitpartiet har nu ensidigt dragit tillbaka kandidater i hundratals valkretsar – men inte alla – för att inte splittra Brexit-rösterna.
- Samtidigt är Labours linje att förhandla fram ett eget avtal, med bevarad inre marknad och tullunion och bevarad anslutning till EU-regler, full rörlighet för människor – och med allt detta en bevarad överhöghet för EU-domstolen – det vill säga ”hela medlemskapet i EU minus allt inflytande”. Därefter vill man ställa detta nya framförhandlade EU-avtal mot ”stanna kvar”-avtal i en andra folkomröstning – så att det oupplysta folket kan rösta rätt.

Omröstningen skulle alltså bli riggad med två ”stanna kvar”-alternativ!

Och nu inför nyvalet har Tories haft en stark ledning över Labour. Samtidigt med en koncentration till de två traditionella partierna Tories och Labour. SNP (Skotska nationalistpartiet), de gröna, Brexitpartiet och liberalerna går alla bakåt. Detsamma skedde i förra valet.

Storbritannien har majoritetsvalsystem, och med Brexitfrågan som dominerande och vänster-höger som sekundär i detta val, är utgången mycket oviss.

Labour – som svikit sina kärnväljare i rostbältet i årtionden, och som nu sviker dess Brexitmajoritet – riskerar en historisk utplåning där – om inte Brexit-rösterna splittras mellan Tories (historiskt ogillad här) och Brexitpartiet, som vann här i EU-omröstningen.

UNDER MÅNADER UPPREPADE EU:s företrädare som ett mantra att Theresa Mays utträdes-avtal ”inte kunde omförhandlas, det låg fast”. Detta trots att Storbritanniens högsta demokratiska församling tre gånger förkastat det.

Med skiftet av premiärminister i Storbritannien, och ett mycket offensivare förhandlingsupplägg, vek EU ner sig och accepterade en ny förhandlingsrunda.

I denna lyckades Boris Johnson få igenom väsentliga förbättringar av avtalet, jämfört med Mays kapitulationsavtal.

1. Backstopen* har ändrats så att Storbritannien inte längre läses in i en vasallstats tullunion med EU, så länge EU så önskar.
2. Den politiska deklARATIONEN (PD) har ändrats så att den nu förutser ett frihandelsavtal och en självständig brittisk handelspolitik.
3. Hänvisningarna i PD om att Storbritannien skall anpassa sina regler till EU:s har strukits.
4. Kravet om ett ”styrande regelbok” i PD har ändrats till en mycket mindre långtgående skrivning.

5. Dessutom har viktiga förändringar gjorts i paragraferna avseende försvarssamarbete. De gör nu uttryckligen klart att Storbritannien bestämmer om man vill delta eller inte.

De första fyra förändringarna stödjer varandra, och förändrar dynamiken i de framtida förhandlingarna. Därmed kvarstår också möjligheten att lämna utan avtal vid slutet av övergångsperioden (ett år), om man inte enas. Detta är en viktig förhandlingspåtryckning. (Övergångsåret kan förlängas - men bara om båda godtar det.)

Allt detta är viktiga positiva förändringar...

Men avtalet innehåller fortfarande många negativa/oacceptabla paragrafer. (Det finns en gräns för hur mycket en text kan modifieras) Det gäller bland annat:

1. Storbritannien förblir underställt EU-domstolens utslag. Detta är ju också motpartens domstol när Storbritannien väl lämnat EU. Detta är naturligtvis orimligt. Och detta stadgande är långsiktigt giltigt, vad gäller EU-medborgare och deras barn i Storbritannien, åtminstone under deras livstid.
2. Avtalet innehåller också fortfarande den så kallade övergångsperioden, till december 2020. Under denna tid är Storbritannien underställd alla EU-lagar, både existerande och tillkomna under perioden. Däremot kommer Storbritannien att sakna allt inflytande över lagstiftningsprocessen. Denna del av avtalet är flagrant odemokratiskt, med alla mått mätt.
3. Avtalet ålägger Storbritannien finansiella förpliktelser som går långt bortom vad som följer av internationell lag. Till detta accepterade Theresa May att summan skulle beslutas av EU-domstolen och den paragrafen är kvar.
4. Nordirland skall enligt detta avtal stanna innanför en EU-baserad lagregim. Därmed uppstår (minst) administrativa barriärer i irländska sjön. DUP, Irländska Unionistpartiet, har också förkastat avtalet.

Så är det ett bra eller dåligt avtal? Mätt mot Theresa Mays utträdesavtal är det fantastiskt förbättrat. Men mätt mot vad som skulle kunnat uppnås av en normalt kompetent förhandlare från början, är det uselt.

Men givet arvet från Theresa May är det nog vad som går att få. Det är tolerabelt – om alternativet är att Brexitprocessen havererar och Storbritannien stannar kvar i EU.

Räcker det för att Storbritannien skall kunna återfå sin frihet? Det beror på valutgången. Valet är ett Brexitval – och ett val av framtid.

Om nyvalet leder till ett förklamat parlament, en majoritet för Brexit-motståndare så faller Brexit -och folkstyret. Men om Johnson vinner får man ett Brexit.

Men det som återstår att se då är, hur fullständigt detta Brexit verkligen blir. Klart är – eftersom ett utträde med bibehållet WTO-avtal fortfarande finns på bordet – att utträdet då ligger kvar i brittiska händer.

Och därmed har en helt ny politisk/mental situation uppstått i Europa: Det går att lämna. Det finns ett liv som fritt land.

Om viljan finns.

Bengt Åke Berg

* Backstop: EU och Storbritannien ska förhandla fram en varaktig lösning om gränsen mellan republiken Irland och Nordirland. Om man inte lyckas bli enig – så åker Storbritannien automatiskt in i en tullunion med EU.

NYHETER I KORTHET

Inför valet i Storbritannien – rapport i Guardian

Corbyn lanserar det mest radikala Labour-manifestet på årtionden.

Han lovar en ”investerings-blitz” som inte ska lämna någon del av Storbritannien opåverkad och han välkomnar fientligheten från biljonärer, storföretag och knepiga jordägare. Han talade på ett upptaksmöte på Birmingham City universitetet där studenter och aktivister hängde banderoller över balkongräckena med Labours politiska förslag och uppmanade publiken att rösta för ”hopp” inför framtiden vid parlamentsvalet om tre veckor. Centralt i manifestet, som kallas ”Tid för verklig förändring” finns stor ökning av offentliga investeringar betalda av skatt på storföretag och höginkomsttagare.

Corbyn framhöll att som Labour lovade 2017 skulle det inte bli någon skatthöjning för 95 procent av inkomsttagarna. Bara de som tjänar mer än 80 000 pund (cirka en miljon svenska kronor) skulle beröras.

En Labourregering skulle också ge arbetare i offentlig sektor en löneförhöjning på fem procent nästa år.

Då Boris Johnson betonat att Tories vill genomföra Brexit nu, har Labour ändrat inriktningen på diskussionerna till inrikespolitiken och särskilt betonat att man vill ta sig an klimatpolitiken.

Redaktionen: Många av de radikala förslagen i manifestet är ogenomförbara på grund av EU:s lagstiftning

Jeremy Corbyn

Ny EU-Kommission klar

Ursula von der Leyens Kommission har fått grönt ljus av ledarna i EU-parlamentets politiska grupper. En ny EU-kommission godkändes den 27 november.

Egentligen skulle den nya kommissionen ha börjat arbeta den första november, men några kandidater blev inte godkända, så till exempel Frankrike och Ungern fick presentera nya kandidater. De nya kandidaterna förhöordes under den sista veckan innan omröstningen. Då blev det problem med den ungerske kandidaten Olivér Várhelyi. Parlamentet ville att han skulle distansera sig från Ungerns EU-kritiske premiärminister Victor Orban.

I bestämmelserna står att EU-kommissionen ska ha kommissionärer från alla EU-stater, men eftersom Storbritannien lämnar EU har man inte utsett någon kandidat. Ordföranden Sassoli hade undersökt saken och meddelat att det går bra att starta

onsdagen den 27 november utan någon engelsk kommissionär.

Sara Wagenknecht Tysklands mest populära politiker

I den senaste opinionsundersökningen (INSA) i tyska Focus-magasinet fick Sara Wagenknecht fler röster än Angela Merkel. Frågan som ställdes var vilken politiker som bäst representerade svarandes intressen. Merkels popularitet började krympa i samband med flyktingkrisen 2015, när hon lovade att ta emot alla. Wagenknecht blev populär när hon startade en ny rörelse ”Aufstehen” (stå upp), som ska bli en röst för arbetare i hela Europa. Hon vill begränsa antalet migrant- arbetare i Tyskland. Försvarsminister Annegret Kramp-Karrenbauer ligger på 18:e plats. Det är hon som ska efterträda Angela Merkel. Men hon har gjort flera kritiserade uttalanden.

CDU (kristdemokraterna) fick dåligt resultat i EU-valet i våras och har förlorat regionalvalet i Tübingen till det högerextrema AfD (Alternativ för Tyskland). Men två AfD-ledare, Alice Weidel och Alexander Gauland hamnade i botten på INSA-listan.

EU skickar en varning till Frankrike

Frankrikes förslag till budget för 2020, som Emmanuel Macrons regering lagt fram riskerar att bryta mot Europeiska Unionens regler om statsskuld och minskning av underskott, varnar EU-kommissionen. Kommissionen som kontrollerar budgetarna för euro-zonens länder sade att de budgetar som de funnit ha störst risk att bryta mot reglerna är de som har höga skuldnivåer och som inte minskas snabbt nog. Bland dessa oroar man sig mest för Frankrike, men också Belgien, Italien och Spanien. Kommissionens vice ordförande Valdis Dombrovski informerade reportrarna förra onsdagen om att situationen i dessa fyra länder var oroande därför att en hög skuldnivå begränsar förmågan att stå emot ekonomiska chocker och marknadstryck.

Sara Wagenknecht

Foto: © Superbass / CC-BY-SA-4.0 (via Wikimedia Commons)

EU och den turkiska invasionen i norra Syrien

EU, OCH SVERIGE, har fördömt den turkiska invasionen i Syrien. Men om några verkligt tunga hot om sanktioner blev det inte frågan om. EU har deltagit i sanktioner mot den syriska regimen sedan det syriska inbördeskrigets början. Men detta är inte aktuellt mot Turkiet. Turkiet hotar med att öppna för att låta de 3,5 miljoner syriska flyktingarna i Turkiet få välla in till EU-länderna. Denna varning fick EU:s ledarskap att skälva och skulle kunna ha hotat enigheten inom EU. I EU:s strategiska plan för 2019 – 2027 utgör kampen mot flyktingarna ett av de centrala områdena för den nya EU-kommissionen. Därför har EU:s nya kommission en speciell kommissionär för ”försvar av den europeiska livsstilen”. Något som har hälsats med välvilja av många av Europas högerpopulister. För EU:s ledarskap är det viktigare att behålla enighet med Turkiet än att solidariskt ställa upp för offren för den turkiska invasionen i norra Syrien. De ”europeiska värden” som EU i högtidliga sammanhang omhuldar, betyder i skarpa lägen inte mycket.

TURKIET ÄR EN NÄRA partner till EU med omfattande ekonomiskt samarbete. Hälften av Turkiets export går till EU och för importen står EU för 36 procent. Turkiet är EU:s femte största handelspartner. Av alla utländska direktinvesteringar i Turkiet kommer 75 procent från EU:s medlemsländer och berör mer än 20 500 företag i Turkiet. Som kandidatland för EU-medlemskap får Turkiet ekonomiskt stöd inför en medlemsanslutning genom ”Instrumentet för stöd inför anslutningen” (Instrument for Pre-accession Assistance, IPA), på cirka 4,5 miljarder euro (49 miljarder kronor) för perioden 2014-2020. För EU:s del hade det varit mycket enkelt att hota med omfattande ekonomiska sanktioner om EU så hade velat. Men det vill man inte riskera utan låter hellre Turkiet gå in i Syrien.

Turkiska militärbåtar hindrade Cypern 2018 från att leta efter naturgas i Medelhavet. Men Turkiet borrade själv efter gas och olja 2019, vilket kritiserades av USA. EU förbereder nu sanktioner mot Turkiet. När det gäller olja och gas i havet utanför Cypern så protesterar EU och är beredd att ta till straffåtgärder. Men när Turkiet går in i ett grannland med syfte att upprätta en egen ockupation och administration så förmår EU endast att pliktskyldigast fördöma Turkiet, men inte att genomföra vapenembargo eller några sanktioner. EU har stora möjligheter att genomföra repressalier mot Turkiet – men inför risken att behöva ta emot fler syriska flyktingar väljer EU en minimal protest; med tomma ord.

Turkiet framställer målet för sin offensiv som att man vill skapa en ”säkerhetszon” och att denna ska befolkas med i huvudsak de syriska flyktingar som nu finns i Turkiet. En av offensivens effekter avses förmodligen bli en etnisk förvandling från en kurdisk majoritet till arabiska syrier istället. Genom detta hoppas Turkiets president Erdogan att politiskt försvaga och utplåna den kurdiska befolkningens rättigheter i såväl Turkiet som i det framtida Syrien.

Som en effekt av Turkiets förhandlingar om EU-medlemskap tillerkändes Turkiets kurder flera rättigheter som bland annat tillät det kurdiska språket i officiella sammanhang. År 2009 fanns en plan för kurdernas ställning i Turkiet och 2013 fördes förhandlingar. Men det kurdiska inflytandet blev för stort för Erdogan. I valet 2015 fick det prokurdiska partiet HDP först

över 13 procent i valet och i nya valet knappt elva procent vilket medförde att Erdogan i första valomgången inte fick egen majoritet. Stora delar av det ledarskapet inom HDP sitter idag i fängelse.

I DET SYRISKA INBÖRDESKRIGET satsade Turkiet på att stödja oppositionsgrupper, allierade med Islamiska staten (IS). I kriget mot IS satsade USA på att stödja den kurdiska YPG-milisen i norra Syrien. Dess framgångar har uppfattats som ett hot mot den Turkiska staten.

Men med de kurdiska framgångarna i Syrien, med stöd av USA i kampen mot IS, blev det kurdiska politiska inflytandet ett hot även mot regimen Erdogan, som istället startade en hård kamp mot kurdiska intressen i Turkiet. Invasionen i norra Syrien och fördrivande av dess kurdiska administration och befolkning utgör en viktig del i Turkiets kamp mot det kurdiska inflytandet i Turkiet och dess närområde. Efter det turkiska statskupp-försöket 2016 har pressen på det kurdiska ledarskapet ökat, 100 000-tals offentligt ställda har avskedats av den turkiska regimen. Men EU:s ekonomiska förhållande till Turkiet har inte påverkats.

EU FRAMSTÄLLS OFTA som ett fredsprojekt. Men vad gäller den militariserade kampen mot kurdiskt ledarskap i Turkiet och Turkiets förvandling till en auktoritär stat, så har det inte påverkat EU:s ekonomiska relationer till sin sydöstligaste partner. EU:s ord om att stoppa vapenleveranserna till Turkiet är endast tomma ord. Fredsprojektet EU förmår inte verkställa några åtgärder som sätter någon verklig press på Turkiet utan kännetecknas i själva verket av en låt-gå- och en låt-se-mentalitet under ackompanjemang av tomma ord.

Per Hernmar

Några fakta:

- 1963 associationsavtal
- 1995 tullunion
- 2004 kurdiska språket (EU krav på minoriteters rättigheter)
- 2005 medlemsförhandlingar
- 2009 plan för kurdfrågan
- 2011 arabiska våren i Syrien
- 2013 förhandlingar
- 2015 i juni förlorar Erdogans parti AKP majoritet, HDP får tio procent. I nya valet i november får AKP majoritet, HDP backar – ledare med flera fängslas
- 3,6 milj flyktingar
- Hälften av Turkiets export går till EU
- 36% av Turkiets import kommer från EU
- Ekonomiskt stöd för Turkiet som kandidatland 4.5 miljarder euro 2014-2020
- Direktinvesteringar i Turkiet: 75 procent kommer från EU-länder

Källa: Europaportalen

INSÄNDARE OCH DEBATT

Bygg om fiaskot EU till en nordisk modell

Vid det här laget är det rentav barnsligt att låtsas som om EU-bygget fortfarande främjar fred och sammanhållning i Europa. Det är på vår egen nordiska modell – inte Bryssels – som vi bör bygga framtida samarbeten, skriver EU-skeptiker från Sverige, Norge, Danmark, Island och Finland.

”Kanske kan EU förbättras men under en orolig tid klarar vi väl oss ändå bättre tillsammans?” Ur ett PR-perspektiv har detta argument visat sig formidabelt. Ur ett sanningsspektiv är det eländigt. Med tanke på EU:s expansion långt utöver ett tydligt demokratiskt mandat är det nonsens på styltor att påstå att EU ökar sammanhållning och stabilitet i Europa. Inte sedan före demokratins genomslag har konflikten mellan folk och förvaltningselit varit så uttalad. EU spelar en nyckelroll i den utvecklingen.

Hur så? Jo, för Norden brukade vara gräsrotsförankringens förlovade område. Ledare med ett ben i den praktiska verklighetens mylla brukade inte ha minsta svårighet att lyhört stämman av folkliga stämningar. Relationen mellan ledare och folk präglades av ömsesidig förståelse – och respekt.

Tror vi verkligen på värdet av äkta samarbete – samarbete baserat på ömsesidig respekt mellan ledare och väljarkår – bör vi omgående klippa EU-banden.

Idag då? Istället för att blicka neråt blickar alltför många politiska ledare uppåt. Mot EU-pyramidens topp där den icke-folkvalda EU-kommissionen är och förblir EU-maktens epicentrum. Lyssna på vilken kommissionär som helst och problembeskrivningen är så hopplöst simplistisk som den bara kan vara i en modellvärld: Det finns inga egentliga problem med federalisttanken; Eller med euron; Eller med ett fördjupat försvarssamarbete. Det har rentav börjat heta att folket inte förstår sitt eget bästa och att folkomröstningar därför är tvivelaktiga.

Problemen när makt koncentreras

Egentligen bör utvecklingen ändå inte förvåna. Precis så här blir det alltid när enorma mängder makt samlas på ett ställe:

1. I sin initiala begränsade form tillför systemet ett funktionellt mervärde.
2. Budget- och tillsättningsmakten används för att införliva flertalet samhällsautoriteter i eget intressenätverk.
3. En gloriös internberättelse utvecklas som präglas av en ändamålet helgar medlen-attityd.
4. Det ackumulerade resultatet av många små steg leder till överexpansion.
5. Debatten blir alltmer entonig och PR-styrd. Till slut utmålas alla kritiker som subversiva radikaler.

Lärdomen? EU-kulturen är i dag kodad att bemöta det växande

antal väljare som bekymrar sig över den ständiga maktackumuleringen – och tillhörande demokratierosionen – som något som katten släpat in. Via potentater som inte skulle haft skuggan av en chans att avancera till potentater såvida inte dessa först, med hull och hår, svalt EU:s ”informationsmaterial”.

Inställningen är att folk inget begriper

Därav EU-ledare i dag som ibland påminner om politiskt programmerade studenter som talar med myndig stämma för att ge intryck av en klokskap som inte finns. Att graden av god tro är hög – inklusive just patriarkföreställningen att folket inte vet sitt eget bästa – är en del av problemet. I praktiken innebär detta bedrövliga tillstånd att EU-apparaten garanterar en kontinuerlig konflikt mellan politikerkast och väljare.

Vid det här laget har det blivit ordentligt ansvarslost – rentav barnsligt – att låtsas som om EU-bygget fortfarande främjar fred och sammanhållning i Europa. Tror vi verkligen på värdet av äkta samarbete – samarbete baserat på ömsesidig respekt mellan ledare och väljarkår – bör vi omgående klippa EU-banden.

Därför är nordiska samarbetet så lyckat

Det nordiska samarbetet är världens kanske mest lyckade multinationella samarbete. Varför? För samarbetet är intimt utan att försvaga demokratin. Varje land bevarar möjligheten att tacka nej till övriga samarbetsländers förslag och ändå är vi mer integrerade i Norden än i EU. Vi har en social union, en gemensam arbetsmarknad och vi samordnar många internationella ställningstaganden. Till exempel miljö- och biståndspolitik inom FN-ramen. Allt detta utan en dyr och maktfullkomlig byråkratisk överbyggnad.

Det är just på vår egen nordiska samarbetsmodell – inte Bryssels – som vi bör bygga framtida internationella samarbeten. Gärna i tätt samarbete med Europas för närvarande – tro det eller ej – demokratiska banerförare: den brittiska väljarkåren.

Av Mark Brolin

Omvärldsstrateg och författare till boken ”Sveriges roll i det nya Europa: 17 skäl till Svexit och internationell omstart”

Per Hernmar

Ordförande i folkrorelsen Nej till EU

Lave K. Broch

Talesperson för Folkebevægelsen mod EU, Danmark

Ulla Klötzer

Tidigare ordförande för folkrorelsen Alternativ till EU, Finland

Haraldur Ólafsson

Ordförande i Heimssyn, Island

Helle Hagenau

Styrelsemedlem i Nei til EU, Norge

(Artikeln tidigare publicerad i Expressen 31 oktober 2019)

Det är något skumt med Johnsons utträdesavtal

DET ÄR NÅGOT SKUMT med Boris Johnsons reviderade utträdesavtal med EU-eliten. En Aktuelltreporter viftade med hela Theresa Mays avtal, och sade det är endast den så kallade backstoppen* som har ändrats, allt annat verkar vara intakt. Av de kommentarer som finns i svenska och utländska media handlar dessa bara om den irländska gränsfrågan.

På Labourleaves hemsida den 30 augusti förutspår David Collins, som är professor i Internationell ekonomisk rätt vid University of London att Boris Johnson kanske kan få till ett reviderat utträdesavtal. Han skriver att ”det är en verklig fara att EU kanske kommer att säga ja till utträdesavtal utan en fruktad backstop* och att detta avtal godkänns av parlamentet”. Collins påminner också om att Johnson röstade ja till Theresa Mays utträdesavtal i den tredje omröstningen.

MEN DET REVIDERADE avtalet innehåller fortfarande alla de dåligheter som EU vill påtvinga Storbritannien (UK). Collins nämner framförallt sex punkter.

- Avtalet upprätthåller EU-rättens överhöghet över UK-lagar inklusive nya lagar som skapas i Bryssel utan att UK har någon röst över dem. Detta betyder också enligt Collins att domstolar i UK måste agera mot lagar som stiftas i parlamentet som inte följer EU-rätten.
- Ännu värre är att EU-domstolens jurisdiktion kommer att kvarstå antingen direkt eller genom en tvistlösningsmekanism som är modellerad efter den som EU har med Ukraina, under vilken en förment neutral tribunal kommer att avgöra frågor som berör EU-rätten baserat på EU-domstolens beslut.
- Collins anser att utträdesavtalet är anti-demokratiskt eftersom UK fortfarande kommer att vara bundet av beslut av EU-institutioner, inklusive EU-kommissionen, samtidigt som UK inte kan lägga egna förslag eller ens få information från EU-institutionerna.
- Därutöver kommer företag i UK fortfarande att lyda under EU:s statsstödsregler, vilket leder till en fortsatt

Boris Johnson

Foto: Annika Haas (EU2017EE) Creative Commons Attribution 2.0 Generic license <https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.en>

privatiseringspolitik. Dessutom innehåller utträdesavtalet strikta finansiella skadestånd om man bryter mot aktuellt regelverk.

- Dessutom är UK under utträdesavtalets löptid förhindrat att sluta egna handelsavtal med andra länder, och det handelsavtal som Johnson förespeglat med USA är inte möjligt.
- Sist men inte minst innebär utträdesavtalet en kostnad till EU på 39 miljarder pund för UK att lämna EU.

Collins slutsats är att ”med ingen oberoende handelspolitik, fortfarande bundet till EU:s besvärande rättssystem och underlydande EU-domstolen, löftena gjorda av regeringarna Cameron och May före och efter folkomröstningen, är det oförmildrade utträdesavtalet en katastrof, även om den ökända backstoppen* är borttagen.”

EU är vinnaren som i sin oförsonlighet inte velat förhandla om ett konventionellt handelsavtal. Collins slutar med att uppmana premiärministern att begrava hela utträdesavtalet.

Jan-Erik Gustafsson

*backstop se sidan 10

DEBATT

Förslag till text 843 – 895 i Vänsterpartiets programdokument 2020
Kapitlet om Europeiskt samarbete

VÄNSTERPARTIETS FRAMTIDSIDÉ FÖR Europa handlar om fred, frihet och sociala framsteg som har skapats av det arbetande folket i Europa. Vi vill se samarbeten med samtliga progressiva krafter i de Europeiska länderna där människors möjligheter att leva fria och har bestämmanderätt över sina liv i en sann demokrati.

VI MENAR ATT goda internationella samarbeten förutsätter självständighet och demokratiska strukturer både på europeisk och global nivå. Det betyder bilaterala samarbeten med samtliga länder som står på demokratisk och folklig grund. Vi är

motståndare till all överstatlighet i exempelvis ett nuvarande federalistiskt Europa. Ett demokratiskt europeiskt samarbete ska syfta till att utjämna ekonomiska och sociala klyftor, stärka sociala och fredliga relationer med länderna i ett Europa som inte styrs av banker och stora trustar.

EUROPEISKA UNIONEN BEFINNER sig i ett allvarligt tillstånd där dess framtid är mycket osäker på grund av dess hela konstruktion, som på intet sätt gynnar det de krafter som arbetar för ekonomisk jämlikhet och de olika ländernas bestämmanderätt. Dagens Europeiska Union står i vägen för fram-

EU-kommissionens ordförande

Icke-vald kvinna

UNDER VÅREN PRESENTERADES en ny kandidat som ett gångbart alternativ till den omstridda posten som ordförande för EU-kommissionen. Hon heter Ursula von der Leyen och blev utan större motstånd vald till EU-kommissionens högsta ämbete trots att hon är relativt okänd och i stort sett ingen utanför EU:s inre krets hade hört talas om henne.

Frågan om vem som ska ha inflytande över tillsättningen av EU-kommissionens ordförande har stötts och blötts och i samband med senaste EU-parlamentsvalet fördes en idé om större representativitet fram. Den presenterades för folket inför EU-parlamentsvalet och gick ut på att EU-parlamentets partigrupperingar skulle ha ett avgörande inflytande över valet till EU-kommissionens hösta post genom att de skulle få lägga fram förslag på kandidater, så kallade spetskandidater.

En diskussion som slutade i att kommissionen förde fram tyskan Ursula von der Leyen och fick henne vald. Ursula är läkare och högerpolitiker. Hon är uppvuxen i Bryssel som dotter till en av de första eurokraterna i kommissionen, Ernst Albrecht. Ursula gick i European School i Uccle, och var därmed skolkamrat med en annan av dagens politiska frontfigurer, Storbritanniens premiärminister Boris Johnson. Medan Boris drog runt på Eton och i Oxford så gick Ursula på London School of Economics och utbildade sig till läkare i Hannover.

URSULA ÄR AV allt att döma en utomordentligt skärpt och effektiv dam, yrkeskvinna, politiker och mamma till sju barn, frågan är bara hur hon hamnade på EU-kommissionens högsta position? Den brukar besättas av höga politiker, ofta folkvalda premiärministrar eller ledande politiker som Jean Claude Juncker, Jacques Delors eller José Manuel Barroso. Ursula har varit försvarsminister i Tyskland under åren 2010 - 2016, men har aldrig valts av folket.

Kritiken har inte låtit vänta på sig – den kommer främst från

vänsterhåll där det fanns hopp om att kunna föra fram en socialdemokratisk kandidat i holländaren Frans Timmermans.

Sveriges statsminister Stefan Löfvén är förvånande nog positiv. Han anser att man i ett sådant här läge måste kompromissa (sic!) och att det inte fanns tillräckligt stöd för någon av de föreslagna spetskandidaterna, medan Vänsterpartiets tidigare ledare Gudrun Schyman menar att utfallet är ett resultat av ett politiskt maktspel som trotsar all demokratisk insyn och som helt kör över den tidigare ambitionen att låta "spetskandidater" från de olika partigrupperna "tävla" med varandra i öppna debatter i samband med EU-valet. Hon är ändå beredd att acceptera von der Leyen för att hon är kvinna och därmed bryter ett annat tabu, där alla tidigare ordförande varit män. De gröna i EU-parlamentet röstade emot von der Leyen då hon inte varit tillräckligt tydlig i sina ställningstaganden för klimatet, demokratin och migrationspolitiken.

— Hon lovar guld och gröna skogar, men undviker att svara på frågor om de stora problem Europa har, säger EU-parlamentsledamoten Alice Bah Kunke (mp) om von der Leyen.

Väljarna, som i valet till EU-parlamentet lovades ökad transparens och makt över beslutsprocesserna i unionen tar sig för pannan och undrar vart allt prat om demokratisering tog vägen. För trots att Ursula slår håll på glastaket så fortsätter hon samtidigt traditionen av icke-valda ledare i ett EU-system präglad av elitstyre. Och vad spelar det då för roll att hon är kvinna?

Marie Ericsson

Ursula von der Leyen

Foto: Sandro Halank, Wikimedia Commons, CC-BY-SA 3.0 <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en>

Av Willy Neumann (V).

växten av demokratiska samarbeten med all den överstatlighet som bedrivs, därför anser undertecknad att Vänsterpartiet ska hålla fast vid att unionen i dess nuvarande form måste upplösas och ett mer demokratiskt Europasamarbete skapas utan NATO och EU-armé. Vi ska inte ha ett Europa som rustar sig för krig och förtycker andra nationer med lagar och ekonomiska maktmedel. Vi ska ha ett Europa som värnar om allas lika värde. Vänsterpartiet ska som tidigare ha utträdeskravet från Europeiska Unionen kvar i partiprogrammet som företrädare för alla människors lika värde och sociala rättigheter.

Willy Neumann (V) DS / Region Jönköping

Posttidning B

Avsändare:

Kritiska EU-fakta

Viktoriahuset, Linnégatan 21, 4 tr,
413 04 Göteborg

GALLERIET/Robert Nyberg

God Jul
önskar
Redaktionen